

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GESKIEDENIS V2

NOVEMBER 2016

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat nodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
  - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
  - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te bestee.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: HOE HET DIE SWARTBEWUSSYNSFILOSOFIE DIE SOWETO-OPSTANDE VAN 1976 BEÏNVLOED?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

- 1.1.1 Wat verstaan jy onder die *Swartbewussynsfilosofie*? (1 x 2) (2)
- 1.1.2 Haal TWEE bewyse uit die bron aan wat te kenne gee dat die Soweto-opstande regstreeks deur die ideologie van die Swartbewussynsbeweging beïnvloed is. (2 x 1) (2)
- 1.1.3 Wat, volgens die bron, is op 28 Mei 1976 by SASM se algemene raadsvergadering bespreek? (1 x 2) (2)
- 1.1.4 Lewer kommentaar oor die rolle wat Seth Mazibuko en Tsietsi Mashinini in die mobilisering van die Soweto-leerders gespeel het. (2 x 2) (4)

1.2 Lees Bron 1B.

- 1.2.1 Haal DRIE skoolvakke uit die bron aan wat die apartheidsregering wou hê swart Suid-Afrikaanse leerders in Afrikaans as die onderrigmedium moes leer. (3 x 1) (3)
- 1.2.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom die apartheidsregering nie op SASM se versoek gereageer het om Afrikaans as onderrigmedium af te skaf nie. (2 x 2) (4)
- 1.2.3 Waarom, dink jy, het leerders besluit om tydens die optog slagspreuke te dreunsing en plakkate te swaai? (1 x 2) (2)

- 1.3 Raadpleeg Bron 1A en 1B. Verduidelik watter EEN van die bronne (Bron 1A of Bron 1B) jy dink die bruikbaarste sal wees vir 'n historikus wat navorsing doen oor hoe die gebeure in Soweto in Junie 1976 ontvou het. (2 x 2) (4)

1.4 Bestudeer Bron 1C.

- 1.4.1 Watter boodskappe word deur die foto oorgedra? (2 x 2) (4)
- 1.4.2 Verduidelik waarom hierdie foto deur Sam Nzima plaaslik sowel as internasionaal 'n ikoniese beeld geword het. (2 x 2) (4)

- 1.5 Vergelyk Bron 1B en 1C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1B die bewyse in Bron 1C ten opsigte van die Soweto-opstande ondersteun. (2 x 2) (4)
- 1.6 Gebruik Bron 1D.
- 1.6.1 Hoe, volgens die bron, het die apartheidsregering gereageer op die gebeure wat in Soweto plaasgevind het? (2 x 1) (2)
- 1.6.2 Noem DRIE redes wat Andries Treurnicht gegee het om die Suid-Afrikaanse regering se taalbeleid te regverdig. (3 x 1) (3)
- 1.6.3 Waarom het die leiers van die apartheidsregime op 'n ander manier as swart ouers op die Soweto-opstande gereageer? (1 x 2) (2)
- 1.7 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe die Swartbewussynsfilosofie die Soweto-opstande van 1976 beïnvloed het. (8) **[50]**

VRAAG 2: WAS DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) SUKSESVOL MET DIE HANTERING VAN DIE ONREGTE VAN DIE VERLEDE?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Waarom, volgens die bron, is die WVK gestig? (1 x 2) (2)
- 2.1.2 Definieer die term *amnestie* in die konteks van die WVK-verhoor. (1 x 2) (2)
- 2.1.3 Identifiseer die TWEE misdade waarvan die oortreders in Nokuthula Simelane se saak aangekla is. (2 x 1) (2)
- 2.1.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom Willem Coetzee en Nimrod Veyi se getuienis oor die verdwyning van Nokuthula Simelane mekaar weerspreek het. (2 x 2) (4)
- 2.1.5 Lewer kommentaar op die manier waarop Nokuthula Simelane se nalatenskap herdenk is. (2 x 2) (4)

2.2 Raadpleeg Bron 2B.

- 2.2.1 Verduidelik die boodskappe wat die bron oor die werk van die WVK oordra. Gebruik die visuele leidrade in die bron om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)
- 2.2.2 Waarom, na jou mening, het die spotprenttekenaar verwys na:
- (a) Boipatong (1 x 2) (2)
- (b) Niewoudt (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom 'n historikus die inligting in die bron nuttig sou vind. (2 x 2) (4)

2.3 Lees Bron 2C.

- 2.3.1 Wat, volgens Ernestina Simelane, sou 'n nuwe verhoor oor haar dogter se verdwyning onthul? (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Identifiseer enige DRIE apartheid-veiligheidspolisiemanne wat die staat beweer het vir die moord op Nokuthula Simelane verantwoordelik was. (3 x 1) (3)
- 2.3.3 Haal bewyse uit die bron aan wat te kenne gee dat Ernestina Simelane haar dogter oor haar veiligheid gewaarsku het. (1 x 2) (2)

- 2.4 Verwys na Bron 2A en 2C. Verduidelik hoe die inligting oor Nokuthula Simelane se verdwyning in albei bronne ooreenkom. (2 x 2) (4)
- 2.5 Bestudeer Bron 2D.
- 2.5.1 Verduidelik waarom, volgens Desmond Tutu, die NVG se besluit om Simelane se beweerde moordenaars aan te kla 'betekenisvol en geskiedkundig' is. (2 x 2) (4)
- 2.5.2 Watter aanbeveling het die WVK in 2002 aan die NVG gedoen? (1 x 1) (1)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik of die WVK suksesvol was met die hantering van die onregte van die verlede. (8) **[50]**

VRAAG 3: HOE HET DIE IMPLEMENTERING VAN PROGRAMME VIR STRUKTURELE AANPASSING (PSA) DEUR INTERNASIONALE FINANSIËLE INSTELLINGS AFRIKALANDE BEÏNVLOED?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Verwys na Bron 3A.

- 3.1.1 Waarom, volgens die bron, het die regering in Washington besluit om die ekonomieë van Derdewêreld-lande te onderdruk? (1 x 2) (2)
- 3.1.2 Noem die TWEE internasionale finansiële instellings in die bron wat programme vir strukturele aanpassing op ontwikkelende lande afgedwing het. (2 x 1) (2)
- 3.1.3 Definieer die term *liberalisering van die handel* in die konteks van globalisering. (1 x 2) (2)
- 3.1.4 Verduidelik hoe die privatisering van industrieë Afrikalande beïnvloed het. (2 x 2) (4)

3.2 Bestudeer Bron 3B.

- 3.2.1 Lewer kommentaar op waarom Leach beweer het dat programme vir strukturele aanpassing omstrede was. (2 x 2) (4)
- 3.2.2 Hoe, volgens Serageldin, moes die gaping tussen besteding en inkomste in ontwikkelende lande gevul word? (3 x 1) (3)
- 3.2.3 Verduidelik tot watter mate jy dink hierdie bron bruikbaar is vir 'n historikus wat navorsing doen oor hoe programme vir strukturele aanpassing op ontwikkelende lande afgedwing is. (2 x 2) (4)

3.3 Raadpleeg Bron 3A en 3B. Verduidelik hoe die inligting in hierdie bronne ooreenkom met betrekking tot die impak wat programme vir strukturele aanpassing op ontwikkelende lande gehad het. (2 x 2) (4)

3.4 Gebruik Bron 3C.

- 3.4.1 Gee DRIE redes in die bron wat te kenne gee dat dit lyk asof die 'ekonomiese Renaissance' vir Afrika verby is. (3 x 1) (3)
- 3.4.2 Haal enige TWEE bewyse uit die bron aan wat toon dat die IMF Afrika in die steek gelaat het. (2 x 1) (2)
- 3.4.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink skuldkansellasië vir lande in Afrika noodsaaklik geword het. (2 x 2) (4)

3.5 Raadpleeg Bron 3D.

3.5.1 Verduidelik die boodskappe wat die spotprenttekenaar oor skuldkansellasië oordra. (2 x 2) (4)

3.5.2 Hoe beeld die spotprenttekenaar die volgende uit:

(a) Die Weste (1 x 2) (2)

(b) Afrika (1 x 2) (2)

3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe die implementering van programme vir strukturele aanpassing deur internasionale finansiële instellings Afrikalande beïnvloed het.

(8)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling.

Jou opstel behoort ongeveer DRIE bladsye lank te wees.

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

Verduidelik tot watter mate PW Botha se poging om in die vroeë 1980's die beleid van 'grand' (groot) apartheid te hervorm met grootskaalse verset deur gemeenskapsorganisasies op voetsoolvlak begroet is.

Ondersteun jou argumente met relevante bewyse.

[50]**VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE**

Die geweld wat Suid-Afrika in die vroeë 1990's geteister het, het amper die onderhandelingsproses en die geboorte van 'n demokratiese en vrye Suid-Afrika gekelder.

Bespreek hierdie bewering krities met verwysing na die rol wat leierskap, onderhandelinge en kompromieë in 1994 in Suid-Afrika se verkryging van demokrasie gespeel het.

[50]**VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989**

Die ineenstorting van die Sowjetunie in 1989 was 'n belangrike katalisator (sneller) vir die politieke transformasie wat in Suid-Afrika plaasgevind het.

Stem jy met hierdie stelling saam? Ondersteun jou argumente deur te verwys na relevante gebeure wat tussen 1989 en 1990 die politieke landskap in Suid-Afrika gevorm het.

[50]**TOTAAL: 150**